

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-05-12
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 2166-15

KLAGANDE

Bengt Johansson
Stövelvägen 5
126 40 Hägersten

MOTPART

Stockholms kommun
Box 8314
104 20 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 9 mars 2015 i ärende nr 4031-2628-15,
se [bilaga 1](#)

SAKEN

Detaljplan för område vid Solberga Bollplan (inom del av Västberga 1:1 m.fl.) i
stadsdelarna Solberga och Västberga i Stockholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 412576

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:30-16:00
		www.nackatingsratt.domstol.se		-

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun beslutade den 20 november 2014 att anta detaljplan för område vid Solberga bollplan (inom del av Västberga 1:1 m.fl.) i stadsdelarna Solberga och Västberga.

Bengt Johansson överklagade antagandebeslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län som avslag överklagandet den 9 mars 2015.

Bengt Johansson har överklagat beslutet till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bengt Johansson har, som det får förstås, yrkat att detaljplanen ska upphävas.

Han har till stöd för sitt överklagande anfört bl.a. följande.

Politiker och planarkitekter har i första hand följt politikernas direktiv om att fler bostäder måste byggas. I andra eller tredje hand har tydligen de närboendes miljö och livskvalitet kommit. Sommarens grönska och vackra soluppgångar kommer att ersättas av utsikten mot en grå betongfasad. Nybyggnationen innebär en påtaglig och drastisk försämring av de boendes livsmiljö. De äldre i bostadsrättsföreningen har små möjligheter att komma ut och njuta av träd och grönska och sätter ett mycket stort värde på den nuvarande utsikten. Planen innebär en kraftig försämring av de boendes närmiljö och trivsel. Ur miljö-, hälso- och trivselsynpunkt är det synnerligen viktigt att de boende får behålla kvarvarande grönområden i stadsdelen. Både den angränsande Kontrollvägen och E 4:an släpper ut stora mängder avgaser varje dag. Alla nuvarande träd behövs mer än väl för att rena luften. Flera hundra nya lägenheter innebär mer trafik och därmed smutsigare luft. Resultatet blir en sämre livskvalitet och miljö för de boende i området. Genom nybyggnationen frångår man den stora betydelsen av att behålla skogen och andra grönområden för de boendes hälsa och välbefinnande. Solbergas karaktär med låg bebyggelse borde så långt det är möjligt behållas. Det är både dyrt och förfulande att spränga bort naturliga bergsformationer. Placeringen av entréerna borde ordnas på ett mer trafikvän-

ligt sätt. Att de ska gå kant i kant med trottoaren/cykelbanan är en klar trafikfara för både hyresgäster, fotgängare och cyklister. Mörkertalet om hur invånarna i Solberga upplever de stora förändringarna av närmiljön är med all sannolikhet stort.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Enligt 1 kap. 2 § plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Kommunen har därför, inom vida ramar, att avgöra hur marken ska disponeras samt hur miljön ska utformas i den egna kommunen. Vid prövning av överklagandet har domstolen enligt 13 kap. 8 § ÄPBL att antingen fastställa eller upphäva antagandebeslutet i sin helhet. Domstolen kan alltså inte med anledning av överklagandet göra ändringar i eller tillägg till detaljplanen eller pröva någon annan planutformning än den kommunen antagit.

Vid en avvägning mellan Bengt Johanssons enskilda intresse och de intressen som detaljplanen syftar till att tillgodose finner mark- och miljödomstolen inte att skäl föreligger att upphäva antagandebeslutet. Vad Bengt Johansson anfört i övrigt föranleder inte heller domstolen att göra en annan bedömning än länsstyrelsen. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 2 juni 2015. Prövningstillstånd krävs.

Monica Daoson

Maria Backström Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Monica Daoson, ordförande, och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist.

Länsstyrelsen
Stockholm

Enheten för överklaganden
Gunilla Renbjör

BESLUT

Datum
2015-03-09

Beteckning

4031-262845 TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2015-04-20
MÅLNR: P 2166-15
AKTBIL: 3

Klagande
Bengt Johansson
Stövelvägen 5
126 40 Hägersten

Motpart
Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms
kommun
Box 8314
104 20 Stockholm

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2015-04-20

Akt. 3 P 2166-15
Aktbil. 3

Överklagande i fråga om detaljplan för område vid Solberga Bollplan (inom del av Västberga 1:1 m.fl.) i stadsdelarna Solberga och Västberga i Stockholm, Stockholms kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Överklagat beslut

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun, nämnden, beslutade den 20 november 2014, § 22, att anta detaljplan för område vid Solberga Bollplan (inom del av Västberga 1:1 m.fl.) i stadsdelarna Solberga och Västberga, i kommunen. Syftet med den aktuella planen är att möjliggöra uppförandet av ca 370 lägenheter på en befintlig bollplan samt ersätta denna med en ny anläggning öster om den nuvarande.

Överklaganden

Bengt Johansson har överklagat detaljplanen. Till stöd för sitt överklagande har han i huvudsak anført följande. De närboendes miljö och livskvalitet försämrats och Solberga mister mycket av sin charm. På platsen där ett fritidshem tidigare legat ska nu uppföras ett fyra våningar högt lamellhus, kant i kant med trottoaren. Utsikten med grönska och vackra soluppgångar ersätts med en grå betongfasad. Den gamla idyllen är snart ett minne blott. De flesta träden på tomten kommer att försvinna, däribland ekarna. Träden fungerar som luftrenare, syresättare och ljuddämpare. Huset där han bor är en 55+ förening, medelåldern är hög och många har små möjligheter att komma ut och njuta av träd och annan grönska under sommarhalvåret. Politiker och arkitekter borde ha visat större lyhördhet för de redan boende i Solberga. Vidare saknas ett helhetstänk för området. Enligt planen ska en ny förskola byggas bara 30 meter från värmeverkets östra fasad. En sådan placering ter sig märklig. Det mest naturliga hade varit om förskolan hade placerats på ungefär samma plats, där det nu rivna fritidshemmet låg. Då skulle barnen slippa vistas intill värmeverket samtidigt som de skulle få en naturlig och inbjudande

BESLUTDatum
2015-03-09Beteckning
4031-2628-15

miljö med träd och annan grönska. Dessutom hade marken varit byggklar för en förskola vilket skulle spara pengar. Wallenstams bygge kunde med fördel läggas på den hittills outnyttjade gräsmattan i närheten av Sandviks fastighet på Lerkrogsvägen. Enligt planen ska den tidigare bollplanen ersättas av en ny idrottsanläggning med stängsel och läktare ett par hundra meter österut. Detta utgör en uppenbar risk för att närboende ska störas av buller från bl.a. musik från högtalare, samt rop och skrän från publik och spelare.

Nämnden har inkommit med en begäran att länsstyrelsen ska förordna att beslutet att anta detaljplanen får genomföras i de delar som inte berörs av länsstyrelsens prövning enligt 13 kap. 8 § andra stycket plan- och bygglagen. Överklagandet gäller i huvudsak tillkomst av bostäder och den föreslagna bollplanen berörs således inte direkt av överklagandet.

Motivering

Enligt andra punkten i ikraft- och övergångsbestämmelserna till plan- och bygglagen (2010:900) ska äldre föreskrifter tillämpas i ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011. Den äldre plan- och bygglagen (1987:10), nedan benämnd ÄPBL, ska således tillämpas i detta ärende.

En detaljplan bestämmer hur mark och vatten ska användas inom ett visst område samt storlek och utformning i stora drag av t.ex. bebyggelse, vägar etc. Detaljplanen ska också visa att ett antal förutsättningar för de planerade åtgärderna ska vara möjliga att ordna. Den slutliga utformningen prövas i samband med planens genomförande.

ÄPBL, liksom den nu gällande plan- och bygglagen (2010:900), bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. Således föreskrivs i 1 kap. 2 § ÄPBL att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Med hänsyn härtill får kommunen själv, inom viddar, avgöra hur marken ska disponeras samt hur miljön ska utformas i den egna kommunen. En konsekvens av detta är att prövningen av ett överklagande i många fall stannar vid en prövning av om beslutet att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen.

Vid planläggningen ska enligt 1 kap. 5 § ÄPBL både enskilda och allmänna intressen beaktas. Vid en överprövning av kommunens beslut att anta en detaljplan bör beslutet upphävas endast om kommunen i sin bedömning har gjort en felaktig avvägning mellan motstående intressen eller i de fall då kommunen har förfarit felaktigt vid handläggningen av planärendet. Prövningen i ett ärende avseende en överklagad detaljplan avser därför i allt väsentligt frågor som är av betydelse för de klagande i deras egenskap av sakägare eller boende, dvs. frågor som rör de klagandes enskilda intressen.

BESLUTDatum
2015-03-09Beteckning
4031-2628-15

Enligt 13 kap. 8 § ÄPBL, ska Länsstyrelsen antingen fastställa eller upphäva antagandebeslutet i dess helhet, men om kommunen har medgett det får beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt, och utan kommunens medgivande får ändringar av ringa betydelse göras. De ändringar som yrkas är inte av ringa betydelse eller medgivna av kommunen och kan därför inte beslutas av Länsstyrelsen utan medgivande. Enligt andra stycket samma paragraf kan, på kommunens begäran, länsstyrelsen förordna att det överklagade beslutet, utan hinder av att överklagandet inte har slutligen avgjorts, får genomföras i sådana delar som uppenbarligen inte berörs av överklagandet. Sådana förordnanden får inte överklagas.

Nämnden har i detta fall begärt att Länsstyrelsen ska förordna att det överklagade beslutet, utan hinder av att överklagandet inte har slutligen avgjorts, får genomföras i sådana delar som inte berörs av överklagandet och har anfört att överklagandet inte direkt berör den del av detaljplanen som avser den nya idrottsanläggningen. Länsstyrelsen kan konstatera att Bengt Johansson i sitt överklagande bl.a. har anfört att den nya idrottsanläggningen med läktare utgör en risk för att närboende ska störas av buller från bl.a. musik från högtalare, samt rop och skrän från publik och spelare. Då bestämmelsen har formulerats så att det ska vara "uppenbart" att ett område inte berörs, måste det anses som ett mycket högt ställt krav. Länsstyrelsen anser det inte vara uppenbart att idrottsanläggningen, i detta fall, inte berörs av överklagandet. Länsstyrelsen är därför förhindrad att förordna att del av detaljplanen ska kunna genomföras utan hinder av att överklagandet inte slutligen har avgjorts och prövar således det överklagade beslutet i sin helhet.

Klaganden har bl.a. anfört att hänsyn inte tagits till de redan boende i området. Vad gäller förfarandet finner Länsstyrelsen inte att det i ärendet framkommit att planhandlingarna eller handläggningen hos kommunen har sådana brister eller att det i övrigt föreligger sådana omständigheter som innebär att kommunens planbeslut inte tillkommit i laga ordning. Den omständighet att Bengt Johansson och andra närboende inte har fått gehör för sina synpunkter medför ingen annan bedömning.

Av planhandlingarna framkommer bl.a. följande. Planen omfattar ett område om ca 5 hektar och innefattar ett antal bostadshus, en förskola och en ny idrottsanläggning. Viss berg- och naturmark bevaras mot Folkparksvägen och grönstråket mot Västberga förblir park. De nya bostadshusen föreslås i huvudsak som nya lamellhus i mellan fyra och fem våningar med ett högre hus i anslutning till Folkparksvägen. En fristående byggnad med förskola placeras i den södra delen av Solbergaskolans gård. Den nya bollplanen föreslås placeras direkt söder om Västberga industriområde med angörning från Lerkrogsvägen. Förutom en fotbollsplan planeras löparbanor, längdhoppsgrop, en mindre läktare, boule- och kulstöttningsbana, en mindre multisportsplan samt omklädningsbyggnad och klubbhus.

BESLUTDatum
2015-03-09Beteckning
4031-2628-15

Genom aktuell detaljplan avses, som nämnts, ca 370 bostäder uppföras på mark som idag utgörs av en bollplan, en byggnad med tvättstuga och ett obebyggt naturmarksparti. När det gäller bostadsförsörjning är det i första hand kommunen som ansvarar för denna och som därmed vid detaljplaneläggningen ska göra en avvägning mellan behovet av mark för bostäder mot behovet av mark för andra ändamål, såsom t.ex. grönområden. Enligt Länsstyrelsens uppfattning är nybyggnation av en viss omfattning, förutom ett enskilt exploateringsintresse, ett angeläget allmänt intresse, särskilt i Stockholmsregionen där behovet av bostäder är stort. Det antal bostäder som tillkommer genom nu aktuell detaljplan bidrar till bostadsförsörjningen och är således ett allmänt intresse. Detta allmänna intresse måste vägas mot andra motstående intressen, däribland intresset att bevara grönområden.

Vad gäller fråga om placeringen av flerbostadshus enligt aktuell detaljplan kan Länsstyrelsen bl.a. konstatera följande. Området kring nu aktuellt planområde består till stor del av en bebyggelse av flerbostadshus från framför allt 1940- och 50-talen i form av lägre lamellhus i park samt Solbergaskolan, från 1950-talet. Invid östra delen av planen finns friliggande enfamiljshus. Den planerade bebyggelsen kommer att ansluta väl till de närmast belägna husen vad gäller både proportioner och placering. Placeringen beaktar också att ett visst skyddsavstånd mellan bostäderna och industriområdet jämte transportväg för farligt gods kan upprätthållas. Viss naturmark kommer att tas i anspråk och en del träd, även sådana med höga naturvärden, kommer att försvinna. Ekar invid förskolan samt popplar med mistel invid idrottsplatsen kan enligt planen sparas. En ek med höga naturvärden skyddas genom en planbestämmelse och i övrigt så föreslås i planbeskrivningen viss återplantering som kompensation. Platsen där den nya idrottsanläggningen ska placeras består idag främst av en gräsyta. De aktuella platserna kan inte, trots visst ianspråktagande av grönområde, anses olämpliga för bebyggelse av flerbostadshus, förskola samt idrottsanläggning.

Länsstyrelsen har som regional planmyndighet den 10 december 2014 bestämt att inte ta upp beslutet till prövning. Frågor kring bl.a. buller och avgaser med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor omfattas av Länsstyrelsens bedömning i detta hänseende. Det har inte genom aktuella överklaganden framkommit något som ger Länsstyrelsen anledning att nu som besvärsmyndighet bedöma denna fråga på annat sätt.

För klaganden kan detaljplanen, förutom bortfall av obebyggd mark, medföra påverkan i form av förändrad närmiljö, begränsning av utsikt, ökning av buller till följd av aktiviteter på den nya idrottsanläggningen m.m.

Med beaktande av husens och idrottsplatsens läge och avstånd från klagandens bostad samt de sparade grönstrukturerna och andra grönområden i närområdet bör olägenheterna av denna påverkan inte bli större än att den kan godtas i den storstadsregion som planområdet utgör en del av. Vad klaganden har anfört om vald planutformning, utsikt, buller m.m. utgör enligt Länsstyrelsens mening inte skäl för

BESLUT

Datum
2015-03-09

Beteckning
4031-2628-15

att, med anledning av överklagandet, inte godta planbeslutet. Inte heller i övrigt har framkommit någon omständighet som utgör tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet. Överklagandet ska därför avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslutet har fattats av länsassessor Ulla Jarnås. Föredragande har varit länsassessor Gunilla Renbjer.

Ulla Jarnås

Gunilla Renbjer

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.